

Handläggare:
Ulrika Engström, tel. 508 09 077
Monica Fredriksson, tel. 508 09 032

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

MBL-version

Underlag till budget 2010 med inriktning 2011 och 2012

Förslag till beslut

Stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen.

Annette Luengo
t.f. stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden ska lämna ett underlag till kommunstyrelsen inför den centrala budgetberedningen. Underlaget ska beskriva bland annat trender, utvecklings-tendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder. I ärendet redovisar förvaltningen strategiska satsningar och prioriterade frågor under kommande tre år, t.ex. utveckling av modellerna för avtals- och verksamhetsuppföljning, effektivare lokalanvändning, tidiga insatser i det brotts- och drogförebyggande arbetet, ökning av andelen förskollärare samt en fortsatt utbyggnad av förskoleverksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kanslistaben i samarbete med övriga avdelningar. Information har lämnats i förvaltningsgruppen den 14 april. Handikapprådet och pensionärsrådet har beretts möjlighet att lämna synpunkter.

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid utgöra periodens första år. Nämnderna ska lämna underlag till kommunstyrelsen. Långsiktigheten i stadens planering ska förstärkas genom att nämndernas analys av utvecklingen även för år två och tre ska ha större tyngd. Planeringen ska baseras på stadens Vision 2030.

Underlaget ska beskriva bland annat trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder. I detta ingår att beakta lokalförsörjning, kompetensförsörjning, omstrukturerings- och investeringsbehov samt den konkurrensutsättning och avknoppning som ska ske inom stadens verksamheter.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Sammanfattning av nämndens strategiska satsningar för att bidra till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål under perioden 2010-2012:

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

- Förebyggande och tidiga insatser, bl.a. genom det brotts- och drogförebyggande arbetet och föräldrautbildningar.
- Fortsatt utbyggnad av förskoleverksamheten. Skapa förskoleplatser i nybyggnationsområden med ändamålsenliga lokaler och utemiljöer.
- Förbättrat underhåll av stadsdelens parker i syfte att höja kvaliteten samt öka tryggheten för parkens besökare.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Utveckla och anpassa modellerna för avtals- och verksamhetsuppföljning
- Lokalt utvecklingsarbete i de kommunalt drivna verksamheterna med syfte att skapa attraktiva verksamheter som är ekonomiskt och verksamhetsmässigt stabila.
- Det pedagogiska inslaget i förskolan ska öka bl.a. utifrån de förändringar som kommer att genomföras i förskolans läroplan. Utvecklingsarbetet kommer att inriktas på språkutveckling, mediepedagogik, matematik, pedagogisk dokumentation samt uppföljning och utvärdering.

- Andelen förskollärare ska öka, bl.a. genom vidareutbildning av barnskötare till förskollärare och samarbete med Stockholms universitet kring den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.
- Satsning på ledningsutveckling inom förskoleverksamheten och äldreomsorgen för chefer, pedagogiska ledare och arbetsplatsledare

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Ökade lokalkostnader ska mötas med en effektivare lokalanvändning.
- Personalresurserna ska användas effektivt. Med en minskad procentuell sjukfrånvaro ska kostnaden för sjukfrånvaro minska och en större kontinuitet uppnås.

Befolkningsprognos

Befolkningsutveckling för Norrmalm; *faktisk* befolkning 2008 samt *prognos* för 2009-2012

Ålder	2008	2009	2010	2011	2012	Ökning/minskning 2008-2012 Antal
0-5	4698	4457	4464	4432	4386	-312
6-15	3726	3706	3752	3774	3874	-148
16-64	47549	47310	47660	47576	47680	-131
65-79	5778	6135	6435	6720	6954	+ 1176
80-	2546	2544	2499	2434	2393	-153
S:a	64297	64152	64810	64936	65197	+ 900

Källa: USK områdesdatasystem, Prognos 2008 samt Befolkning 2008

Kommentar till befolkningsprognosen

Den faktiska befolkningen på Norrmalm per den 31 december 2008 var 824 personer fler än prognostiserat. Den största skillnaden fanns i gruppen 0-5 år, där utfallet var 279 personer fler än prognostiserat. Det finns därför anledning att anta att prognosen för 2009-2012 är lågt räknad och att antalet förskolebarn under perioden blir högre än prognostiserat.

Differens mellan prognos för 2008 och faktiskt utfall 2008

Ålder	Differens i antal personer
0-5 år	+ 279
6-15 år	+ 66
16-64	+ 507
65-79	+ 31
80-	- 59

Förskoleverksamhet

Befolkningsprognos

Befolkningsutveckling SDN Norrmalm, faktisk befolkning 2008 samt prognos för 2009-2012						
Ålder	2008	2009	2010	2011	2012	Ökning/minskning 2008-2012 i antal
1-5	3490	3344	3359	3349	3322	-168

Källa: USK Områdesdatasystem; Befolkning 2008 och Prognos 2008

Kommentar till befolkningsprognosen för förskola

I Prognos 2008 förutsades 3296 barn i åldrarna 1-5 på Norrmalm under 2008. De faktiska siffrorna per 31 december 2008 var emellertid 3 490 barn, dvs. 194 barn fler än prognostiserat. Detta kan betyda att prognosen för åren 2009-2012 är lågt räknad och att antalet förskolebarn kan komma att bli oförändrat eller endast minska marginellt.

Den 31 mars 2009 kommer ca 1 650 barn att vara inskrivna i den kommunala förskoleverksamheten, vilket är en ökning med 90 barn jämfört med samma tidpunkt 2008 då ca 1 560 barn var inskrivna. Behovet av platser kommer att öka i Sabbatsbergsområdet och City medan ett minskat behov förväntas i Johannes- och Matteusområdet.

Minskning av barngruppernas storlek

2008 var ca 25 % av barngrupperna större än stadens mål på 14 barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) och 18 barn i grupperna med de äldre barnen (3-5 år). Ett utvecklingsarbete pågår med att förändra organisationen, lokalerna och arbetssätten för att minska barngruppernas storlek.

Öka det pedagogiska inslaget i förskolan

Regeringen har givit Skolverket i uppdrag att förändra förskolans läroplan. Det kommer att innebära förtydliganden inom följande områden:

- mål för barns språkliga och matematiska lärande och utveckling i verksamheten
- förskolläraarnas pedagogiska ansvar för lärandet
- vikten av uppföljning och utvärdering av arbetet i förskolan

Förändringarna i förskolans läroplan beräknas införas 2010. För att genomföra dessa förändringar och stärka pedagogiken i förskolan planeras en stor statlig satsning i form av ett s.k. förskollärarlyft.

Förskolorna på Norrmalm kommer att fortsätta arbetet med barns språkutveckling och de flerspråkiga barnen bl.a. genom att utveckla mediepedagogiken och arbetet med barns berättande. För att behålla den höga pedagogiska kvaliteten krävs fortsatta satsningar på pedagogisk dokumentation, miljön inne och ute samt ledningsutveckling.

Öka andelen förskollärare

Andelen förskollärare inom Norrmalms förskolor är 58 %. Det är en hög andel jämfört med staden i övrigt men målsättningen är ändå att öka andelen på sikt. Som en del i detta arbete kommer fler barnskötare uppmuntras att vidareutbilda sig till förskollärare bl.a. i den gemensamma satsningen i staden. Förvaltningen samarbetar med Stockholms universitet kring den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen för att underlätta rekryteringen av förskollärare.

Minska sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron inom förskoleverksamheten sjunker stadigt och ligger för 2008 på 8,3 %, vilken är en minskning med 1,1 % jämfört med 2007. Framförallt är det långtidssjukfrånvaron som har minskat.

För att nå målet om en sjukfrånvaro om 5 % år 2010 kommer förvaltningen att fokusera framförallt på korttidssjukfrånvaron när det gäller förskoleverksamheten. Den totala sjukfrånvaron inom barnomsorgen behöver minskas med drygt 1,6 % för 2009 respektive 2010. Förvaltningen stödjer och följer upp enhetschefernas arbete med sjukfrånvaron kvartalsvis genom avstämningsmöten. Enhetscheferna uppmanas att ansluta sig till stadens upphandlade tjänst för sjuk- och friskanmälan.

Ledningsutveckling

Varje chef har ett omfattande ansvar för pedagogisk kvalitet, ekonomi, personal, arbetsmiljö och lokaler. Detta kräver en väl fungerande ledning med olika ledningsfunktioner som chef, biträdande chef, pedagogiska ledare och arbetsplatsledare för att tillvarata olika kompetenser. En viktig fråga för förvaltningen de kommande åren är därför att utveckla, stödja och följa upp enhetschefernas arbete med att skapa väl fungerande ledningsorganisationer.

Ekonomisk utveckling – resursanvändning

Principerna för resursfördelningen är att ge budgetmässiga förutsättningar till självständiga enheter. Uppdraget är att nå målen inom tilldelad ekonomisk ram.

Förskolecheferna förväntas bygga upp självständiga enheter med ett effektivt resursutnyttjande. Den av kommunfullmäktige fastställda förskoleschablonen utgörs till 16 % av ersättning för lokalkostnader. Det finns risk för att den framtida lokalkostnaden kan komma att överstiga denna andel. Förvaltningen ser kontinuerligt över möjligheten att effektivisera lokalanvändningen. Medlen för barn i behov av särskilt stöd fördelas till enheterna efter behov.

Valfrihet

Konkurrensutsättning sker genom brukarnas fria val och förskolepengen. De kommunala förskoleenheterna får stöd och information för att underlätta avknoppning. Styrningen från förvaltningen syftar till att skapa självständiga enheter som har goda förutsättningar att knoppa av.

Lokalförsörjning – utökning av förskoleplatser

Behovet av platser ökar i Sabbatsbergsområdet och City medan antalet barn minskar i Johannes- och Matteusområdet. I Sabbatsbergsområdet och vid Norra Bantorget byggs sammanlagt 570 lägenheter som kommer att stå klara under planperioden. Förvaltningen bedömer att nybyggnationen förväntas ge ett behov av ca 130 förskoleplatser i Sabbatsbergsområdet.

I januari 2010 kommer den nya förskolan Medevi Brunn vara klar i Sabbatsbergsområdet med plats för 38 förskolebarn. En ny förskola kommer också att etableras i kvarteret Brunnsmästaren 1 intill Vasaparken, med plats för ca 65 förskolebarn. Förvaltningen bedömer att dessa två nya förskolor tillsammans med befintlig verksamhet kommer att fylla behovet av nya platser inom området.

Förvaltningen planerar för förskolor i Norra Stationsområdets etapp 1, som beräknas börja byggas år 2010 och vara klart år 2012. I etapp 1 bedömer förvaltningen att det finns ett behov av ca 250 nya förskoleplatser, vilket motsvarar fyra nya förskolor.

Äldreomsorg

För de äldre i Stockholm som är i behov av insatser i form av hemtjänst och särskilt boende råder sedan tidigare valfrihet, då den äldre själv väljer utförare. Från juli 2009 införs även valfrihetssystem för den enskilde vid behov av insatser i form av dagverksamhet.

Befolkningsprognos

Befolkningsutveckling SDN Norrmalm, *faktisk befolkning 2008 samt prognos för 2009-2012*

Ålder	2008	2009	2010	2011	2012
65-79	5778	6135	6435	6720	6954
80 -	2546	2544	2499	2434	2393

Källa: USK Områdesdatasystem; *Befolkning 2008 och Prognos 2008*

Kommentar till befolkningsprognosen

Antalet invånare 80 år och äldre, d.v.s. de som bedöms ha störst behov av äldreomsorg beräknas minska med 153 personer under planperioden. I dagsläget har ca 52 % i åldersgruppen 80 år och äldre insatser i någon form från äldreomsorgen.

Antalet personer i åldern 65-79 år beräknas öka med 1 176 personer under samma period, dvs. en ökning med ca 20 % . I denna åldersgrupp har ca 16 procent någon form av äldreomsorgsinsats. När behov uppstår i denna åldersgrupp beror det ofta på sjukdom, och insatserna kan därför bli omfattande.

Personal- och ledarförsörjning

Antalet anställda inom den kommunalt drivna äldreomsorgen har minskat betydligt genom de upphandlingar som skett. Verksamheten befinner sig efter 1 juli 2009 i ett heltäckande kundvalssystem, vilket betyder att konkurrens och efterfrågan avgör vad som kommer att vara kommunalt drivna verksamheter eller inte, samt vilka verksamheter som kommer att läggas ner eller övertas av andra aktörer under denna planperiod. De chefer som leder verksamheter inom stadsdelens kommunala regi kommer att erbjudas individuell kompetensutveckling och handledning.

Minska sjukfrånvaron

Under år 2007 var sjukfrånvaron 11,3 % för personalen inom hemtjänstverksamheterna och 13,0 % procent för personalen inom vård- och omsorgsboendena. Motsvarande siffror för 2008 var 10,2 % respektive 10,3 %, vilket är en betydande minskning. Arbetet med långtidssjukfrånvaron kommer att ha fortsatt prioritet under den närmaste treårsperioden. Den totala sjukfrånvaron inom äldreomsorgen kommer att behöva minskas med ca 2,6 % per år under 2009 och 2010 för att nå målet om en sjukfrånvaro på 5 % år 2010. Ett flertal långtidssjuka medarbetare inom äldreomsorg väljer att stanna kvar i förvaltningen

vid verksamhetsövergångar, vilket gör att den hittills snabba minskningstakten kan komma att avta.

Samverkan

För att öka tryggheten och livskvaliteten för den enskilde kommer förvaltningen att utveckla samarbetet med stadens egna och upphandlade utförarenheter, bl.a. genom gemensamma möten på handläggare- och ledningsnivå. Samverkan med andra stadsdelsförvaltningar och med landstinget om hur de olika verksamheterna kan komplettera varandra kommer att fortsätta under planperioden.

Valfrihet

Förvaltningen stödjer de verksamheter som i samband med upphandlingar visar intresse för avknoppning.

Genomförda upphandlingar och införande av kundval inom hemtjänst har resulterat i att 62 % brukarna har valt privata utförare. Av de utförda timmarna inom hemtjänsten utförs 72 % av privata utförare och 27 % av kommunala utförare.

I december 2009 kommer 76 % av äldreboendeplatserna på Norrmalm att drivas i privat regi via entreprenadavtal eller enskilt driven verksamhet. Detta innebär att det i slutet av året kommer att finnas två äldreboenden i kommunal driftsform i norra innerstaden, dvs. Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Prioriteringar

Då merparten av verksamheterna inom vård- och omsorg på Norrmalm utförs av privata utförare kommer modellerna för avtals- och verksamhetsuppföljning att utvecklas och anpassas till befintliga avtal och lokala förutsättningar. För att få kommunalt drivna verksamheter som är ekonomiskt och verksamhetsmässigt stabila, samt konkurrenskraftiga i en valfrihetsmodell, är det nödvändigt att verksamheterna bedriver ett lokalt kundfokuserat utvecklingsarbete. Under förutsättning att staten, som tidigare, kommer att dela ut stimulansbidrag för utvecklingsarbete inom äldreomsorg samt uppdra till kommunerna att samordna genomförandet av utvecklingsinsatserna, kommer förvaltningen att fokusera på dessa uppdrag.

Funktionsnedsättning inklusive socialpsykiatri

Stadsdelen har ökande kostnader för personer med neuropsykiatriska diagnoser. Korrigeringar av stadens resursfördelning avseende framför allt Aspergers

syndrom är nödvändiga, eftersom de bedömningsinstrument som används idag inte fångar behoven hos dessa personer.

Kravet på insatser för personer med allmänpsykiatriska problem såsom ADHD, emotionellt instabil personlighetsstörning, ångest och depression ökar också, i takt med att landstinget diagnostiserar allt fler personer. Det förebyggande arbetet och antalet vårdgivare med inriktning mot allmänpsykiatriska insatser behöver därför öka och utvecklas i samverkan med landstinget. På Norrmalm har socialtjänstens allmänpsykiatriska stödteam, SAS, skapats för dessa behov. Teamet ger socialpsykiatriska stödinsatser till personer som bor i egna lägenheter. Klienttillströmningen har ökat med 70 % under 2008.

Kunskapen behöver öka om de förändringar som sker i samband med att personer med psykiska funktionsnedsättningar åldras och lämpliga insatser för denna grupp behöver skapas.

Kostnadsutveckling

Verksamhetsområdet står inför förändringar i form av kundvalssystemet som införs inom LSS den 1 juli 2009 och inom socialpsykiatri den 1 januari 2010. Kundvalssystemen förutsätter att olika boendeformer byggs ut så att det finns en faktisk valfrihet för den enskilde. Under förutsättning att ett stort antal vårdgivare inom branschen ansluter sig till det nya kundvalssystemet, beräknas systemet på sikt innebära en sänkning av förvaltningens kostnader. Hittills har utbudet av verksamhet dock inte motsvarat behovet och bristen på konkurrens har drivit upp kostnaderna.

Boende

Förvaltningen gör idag fortlöpande bedömningar av behovet av ny- och ombyggnation av bostäder inom stadsdelen. Kundvalssystemet innebär en framtida rörlighet mellan stadsdelarna. Det bör därför tas fram en översikt av stadens samlade behov av boenden och en plan för hur behov och önskemål ska kunna tillgodoses. Förvaltningen anser att detta är ett ansvar som bör ligga på central nivå i staden.

För personer med uvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd startar förvaltningen en gruppbostad med fem lägenheter vid Norra Bantorget. Förvaltningen planerar även för två gruppbostäder i Sabbatsbergsområdet med fyra respektive fem lägenheter, där förvaltningen föreslår att den ena gruppboستaden planeras för personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktions-

hinder efter hjärnskada i vuxen ålder och den andra för unga vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.

För Norra Stationsområdet etapp 1, som beräknas byggas mellan 2010-2012, har förvaltningen lämnat önskemål om två gruppboenden för socialpsykiatriinnehållande sammanlagt 15 lägenheter.

Två privata vårdgivare är också på väg att etablera ny verksamhet inom stadsdelen.

Nämnden avser att upphandla driften av gruppboendestäder under planperioden. Samtidigt undersöks möjligheterna för privata aktörer att få etablera verksamhet direkt i nyproduktion, i enlighet med den nya lagen om valfrihetssystem (LOV) och med anledning av den omfattande nybyggnation som görs inom stadsdelen.

Förvaltningen ser även ett behov av fler boendebalternativ för personer med komplexa vårdbehov samt för personer under 65 år med demenssjukdom.

Daglig verksamhet och sysselsättning

Staden behöver utöka utbudet av insatser i form av daglig verksamhet och sysselsättning för personer med neuropsykiatriska diagnoser.

Behovet av sysselsättning för yngre personer med funktionsnedsättningar har ökat. Ett aktivt samarbete med arbetsförmedling, försäkringskassa samt landstingspsykiatriin behövs för att inte allt fler permanent ska ställas utanför arbetsmarknaden. Norrmalm deltar i den ansökan om EFS-medel som avser den anpassade arbetsförmedlingen (Alfa) för personer med psykiska funktionsnedsättningar.

LSS-pengen omfattar inte resekostnaderna till och från daglig verksamhet. Dessa kostnader är redan idag omfattande och kan förväntas öka med kommande kundvalssystem. Kostnaderna blir heller inte möjliga att påverka när kundvalssystemet införs.

Norrmalms dagliga verksamhet kommer att upphandlas med verksamhetsövergång i början av 2010.

Samverkan

Överenskommelsen mellan Stockholms stad och landstinget om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik har sagts

upp av landstinget. Detta leder till ökade kostnader för staden. Förvaltningen anser därför att det är av stor vikt att staden verkar för att få till en ny överenskommelse, där ansvar och kostnadsfördelning klargörs .

En ny vårdform, öppen psykiatrisk tvångsvård, har införts i LPT (lag om psykiatrisk tvångsvård) och LRV (lag om rättspsykiatrisk vård). Lagändringen trädde i kraft 1 september 2008. Den nya vårdformen ställer större krav på samarbete mellan kommun och landsting, bl.a. är en samordnad vårdplan kring klienten en förutsättning för arbetet. Kommunens ansvar omfattar boende, sysselsättning och boendestöd. Lagstiftningen innebär att landstinget kan ställa krav på kommunen angående boende vilket medför att förvaltningen befarar att kostnaderna för boende kommer att öka. Förvaltningen önskar att också dessa förändringar tas med i ett kommande samverkansavtal med landstinget. Förvaltningens personal kommer också att behöva kompetensutvecklas för att möta de nya behoven.

Minska sjukfrånvaron

Sjukfrånvarotalen för de olika utförarenheterna inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning varierar för 2008. För att kunna nå målet om en total sjukfrånvaro om 5 % 2010 kommer förvaltningen att fokusera på stöd och utbildning till enhetschefer i rehabiliteringsfrågorna. Störst fokus bör ligga på korttidssjukfrånvaron, som har gått upp under 2008.

Individ och familjeomsorg

Barn och unga

Från december 2008 till år 2012 beräknas antalet barn i åldern 1-5 år inom Norrmalm minska med 168 barn och i åldern 6-15 år öka med 148 barn. Unga i åldern 16-18 år beräknas minska med 27 personer under motsvarande period. Tidigare prognoser har emellertid visat sig felaktiga framförallt vad gäller barn i åldern 1-5 år, vilket innebär att denna åldersgrupp i realiteten kan komma att bli oförändrad i antal eller endast minska marginellt.

Kostnader för socialtjänstens placeringar för tonåringar på olika institutioner har under flera år ökat, men under 2008 vände trenden och antalet placerade ungdomar minskade. För att fortsätta denna utveckling kommer förvaltningen fortsätta satsningen på det långsiktiga och förebyggande arbetet. Samarbetet med socialtjänstens vuxenverksamheter har förstärkts och kommer att vidareutvecklas de kommande åren.

Vuxna

Det fortsatta utvecklingsarbetet blir allt mer beroende av att medel utanför budget beviljas, exempelvis i form av projektmedel.

En generellt försämrad fysisk hälsa hos målgruppen, vilket märks bland annat genom att antalet LVM-anmälningar från läkare ökar, ställer högre krav på omvårdnad och medför ökade boende- och behandlingskostnader.

Vårdkedjeprojektet LOBO, Lots till självständigt liv och boende, som under 2008 bedrivits med stöd av projektmedel från länsstyrelsen har givit goda resultat och kommer därför fortsättningsvis att bedrivas inom ramen för ordinarie verksamhet.

Att verka för att så många som möjligt kan behålla sin bostad innebär minskade kostnader för boende och ofta även minskade vårdkostnader på sikt. Förvaltningen kommer därför att prioritera arbetet med att förhindra vräkningar. Arbetet kräver god kontakt med kronofogden, hyresvärdar och bostadsförmedlingen.

Tillgången på försöks- och träningslägenheter begränsas på sikt av att allt fler hyresrätter ombildas till bostadsrätter.

Samverkan

Norrmalm bedriver ett långtgående samarbete med Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltningar. Samarbetet avser försörjningsstöd, arbetsmarknadsinsatser, budget och skuldrådgivning, boutredning, samordning av boende, kvinnofridsarbete samt andra former av nära samverkan, exempelvis i form av kunskapsutbyte. Samverkan syftar till att på ett kostnadseffektivt sätt säkra kompetensen inom områden där samlade resurser ökar effektiviteten. Budget- och skuldrådgivningen konkurrensutsätts med verksamhetsövergång 2009.

När det gäller personer med missbruk finns en nära samverkan med en av landstingets öppna beroendemottagningar, Norra Mottagningen. Ett av de huvudsakliga syftena med samarbetet är att utifrån kvalificerad medicinsk och psykiatrisk utredning bättre kunna bedöma den enskildes vårdbehov. Förvaltningen avser att fortsätta denna samverkan.

Kompetensutveckling beställare

Förvaltningen har samorganiserat den s.k. beställardelen för vuxna inom socialpsykiatri, funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorg, bl.a. för att möta kommande kundvalsmodeller och upphandlingar. En större del av

beställarens arbete kommer utgöras av uppföljning av avtal och beställningar. Kompetensutvecklingen kommer därför att fokusera på utbildning som leder till en utvecklingsinriktad beställarroll och en kundorienterad, effektiv och rättssäker handläggning. Kompetensutveckling behövs också för att möta behoven för den växande målgruppen personer som diagnostiserats med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Beställarcheferna kommer att ges chefsutveckling och handledning i sina nya roller.

Ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och flyktningmottagande

Förvärvsintensiteten i yrkesverksamma åldrar 20-64 år är lägre än stadens genomsnitt. Andelen arbetslösa, även bland ungdomar, är dock betydligt färre än genomsnittet i staden liksom den andel av befolkningen som behöver ansöka om försörjningsstöd. Bidragshushållen består i genomsnitt av 1 person mot 1,85 personer i hela staden.

Enligt förslaget om inrättande av jobbtorgen ska de i ett senare skede kunna utvidgas till att även ge insatser för psykiskt och fysiskt funktionsnedsatta, som får stöd i andra former än försörjningsstöd från stadsdelsförvaltningen och som behöver insatser för att helt eller delvis kunna komma in på arbetsmarknaden. Förvaltningen vill påtala behovet av att detta så småningom förverkligas.

Kostnadsutveckling

Konjunkturläget inverkar redan idag på antalet ärenden och kostnadsutvecklingen. Mer specifikt påverkar Försäkringskassans restriktiva hållning till att bevilja olika bidrag och ersättningar, samt den långa handläggningstiden, vilken leder till att fler personer är i behov av komplettering genom ekonomiskt bistånd under utredningstiden. Det har också visat sig att fler ärenden än tidigare blir kvar inom enheten under lång tid, vilket kan ses som troligt även framöver om lågkonjunkturen kvarstår.

Socialtjänsten, som har det yttersta ansvaret att tillgodose den enskildes behov, drabbas av övervältringseffekter från andra försäkringssystemers minskade åtaganden. Boendekostnader för placeringar på vandrarhem, hotell etc. har ökat och förväntas stiga även i fortsättningen, då bostadsmarknaden ställer större krav på fast inkomst. Antalet personer som får tak över huvudgaranti (TÖG) har också ökat och förvaltningen befärar en fortsatt ökning. Även personer med egna inkomster inbegrips i detta, då möjligheten för förvaltningen att återfå beviljade egenavgifter är ytterst liten. Förvaltningen gör bedömningen att dessa personer söker TÖG-insatser då insatser från andra instanser i samhället har minskat eller helt försvunnit.

Stadsmiljö

Verksamhetsutveckling

Stadsdelens parkplan visar tydligt behovet av förbättrat underhåll av gräsytor och utrustning. Träd och buskar är i stort behov av föryngringsbeskärning för att inte helt mista sin funktion som ett vackert inslag i parken. Underhållet är också en fråga om trygghet för parkens besökare.

Norrmalm är en stadsdel med mycket varierad topografi, vilket innebär att det finns många trappor och murar som förbinder och avgränsar parken. Dessa anläggningar från 1940- och 50-talen byggdes i granit och har givit staden en speciell karaktär, men är nu i stort behov av reparation.

När Stockholm växer ökar användandet av de befintliga parkerna. Det finns små möjligheter till att öka parkarealen. I förslaget till ny översiktsplan för Stockholm hävdas att parkerna genom en höjning av kvaliteten kommer att tåla ett högre besöksstryck. Stadsdelsförvaltningen är inte övertygad om att en höjning av kvaliteten är en tillräcklig åtgärd, men anser att det är angeläget att arbetet med kvalitetshöjningen påbörjas omgående.

Stadsdelsförvaltningen anser att resursfördelningssystemet vad gäller parkmiljö behöver uppdateras avseende underhållsbehov nu när parkplanerna är färdiga. Vissa ytor som bedömts ha ett lågt besöksstryck bör omvärderas. Norrmalm är redan idag den stadsdel som har minst andel friyta per invånare. När nybyggnationerna i Sabbatsbergsområdet, Norra Bantorget och Norra station står klara kommer andelen friyta per invånare att bli ännu lägre och parkerna kommer därmed att få ett högre besöksstryck.

Ekonomisk utveckling

Från och med 2010 upphör övergångsreglerna för stadsmiljöverksamhet. För Norrmalms del innebär det att stadsdelen från 2011 inte kompenseras för konsekvenserna av den år 2008 reviderade fördelningsnyckeln.

Prioriteringar under kommande år

Stadsdelsförvaltningen prioriterar åtgärder i stadsdelens parker utifrån parkplanen, genomförda trygghetsvandringar, synpunkter genom klagomålshantering och medborgarenkäter samt genom samarbete med berörda fackförvaltningar.

I parkplanen har en bedömning med hjälp av nyckeltal gjorts av vilka åtgärder som krävs för att åstadkomma en höjning av parkens standard för fem av

Norrmalms parker; Enkehusparken, Observatorielunden, Spökparken, Brunkebergstorg och Tegnérkunden. Den sammanlagda summan är ca 600 tkr årligen. Om underhållet inte utförs i tid blir behovet av upprustning så stort att många underhållsåtgärder hinner övergå till att bli investeringsåtgärder.

Investeringar

I flerårsbudgeten ska stadsdelsnämnden besluta om investeringar som nämnden anser är prioriterade för planperioden. Investeringsönskemålen redovisas i bilaga 3.

Driftskostnadskonsekvenser av investeringar

Investeringar i befintliga parker ska leda till att parkens funktion anpassas till dagens förutsättningar, en mer rationell skötsel och en minskad driftskostnad, t.ex. genom att ett nytt mer hållbart material används samt att svårskötta delar förändras. Parkskötseln de tre första åren sker som garantiskötsel, därefter får stadsdelsnämnden ansvaret.

Kapitalkostnader

De närmaste 10 åren förväntas kapitalkostnaderna för parkinvesteringar öka från 5,0 mnkr 2009 till 9,6 mnkr 2019. Ökningen bygger på beräkningar för befintliga men ej avskrivna anläggningstillgångar, pågående och beslutade projekt samt antaganden om en bibehållen investeringsnivå enligt parkplanen för resterande år t.o.m. 2019. Se bilaga 1. Förvaltningen förutsätter att kompensation för detta fastställs av kommunfullmäktige i budget, så att denna kostnadsökning inte belastar drift av övriga verksamheter.

Anslag för investeringar för maskiner och inventarier är nytt för 2009. Förvaltningen beräknar att kapitalkostnaderna avseende maskiner och inventarier kommer att öka från 0,4 mnkr för 2009 till 3,6 mnkr för 2012. Täckning av dessa kapitalkostnader sker genom omprioritering inom budgetramen.

Övriga redovisningar

Ekonomiska bedömningar

Budgetunderlagen ska inrymmas i beslutade planeringsunderlag för 2010-2012. Stadsdelsnämnden redovisade år 2008 ett underskott om 9,7 mnkr efter resultatöverföringar. Underskott redovisades för stöd och service till personer med funktionsnedsättning, äldreomsorg och ekonomiskt bistånd.

Budgetramen för Norrmalm, som fastställts av kommunfullmäktige minskar från 843,2 mnkr 2009 till 835,3 mnkr 2012 se bilaga 1. Minskningen beror på att antalet personer över 80 år beräknas bli färre inom stadsdelsnämndsområdet samt

att övergångsreglerna för resursfördelningssystemet inom stadsmiljö upphör fr.o.m. 2011.

För 2010 beräknas ca 850 medarbetare arbeta inom förvaltningen och personalkostnaderna kommer att motsvara ca 45 % av de totala kostnaderna. Om löneökningarna beräknas till 3 % motsvarar detta ca 11 mnkr. Utöver detta kommer uppräknig av kostnader för lokaler, varor och tjänster samt de indexreglerade entreprenadavtalen inom vård- och omsorgsområdet motsvarande totalt ca 14 mnkr. I den mån kompensation för pris- och löneökningar inte utgår till nämnderna kommer effektiviseringar motsvarande pris- och löneökningarna att genomföras.

Från och med 2010 kommer kundvalssystem att finnas inom de flesta av stadsdelsnämndernas verksamhetsområden. Möjligheterna att påverka priset minskar och leverantörerna kommer att konkurrera med kvalitet. Styrning och effektivisering kommer då i huvudsak att ske genom de beställningar/avrop av verksamhet som görs.

Verksamhetsutveckling med hjälp av IT - utvecklingsmodellen

Tiderna för rapportering av månadsprognoser och tertialbokslut har de senaste åren blivit allt kortare. Beställarperspektivet har i och med införande av valfrihetsmodeller och genomförda upphandlingar ökat. Det innebär att aktuell verksamhetsstatistik är en mycket viktig del i analysen av bokslut och månadsrapporter. För att öka förutsättningarna för att göra prognoser av hög kvalitet bör staden se över tidschemat för Paraplysystemets månadskörningar för utbetalning av ersättningar till utförare och utskick av kundfakturor. Körnings-schemat för 2009 innebär vissa månader att resultatet av paraplykörningen finns tillgängligt i Agresso först samma dag som månadsrapporten ska lämnas in till stadsledningskontoret. Detta är en alldeles för kort tid för att resultaten ska hinna analyseras. Inom ramen för stadens utvecklingsmodell för verksamhetsutveckling med hjälp av IT, bör det vara möjligt att se över detta förhållande.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets blanketter
2. Lokalförsörjningsplan
3. Investeringsönskemål 2010-2012